

HEM NALINA MIHINA

İdare etmek ileriye görmektir

ç gazeteci arkadaş Alpulu şeker fabrikasını ve bu fabrikaya bağlı Sarmısaklı çiftliğini gezdiğimiz zaman, en çok dikkatimize çarpan bir şey de, muhtelif malzeme ambarlarının doluluğu oldu.

Pancar tohumu da dahil olmak üzere, fabrikanın ve çiftliğin malzeme ve yedek parça olarak her neye ihtiyacı varsa, hepsi, en az iki yıl daha yetiyecek kadar, zamanında ve ucuzca depo edilmiş bulunmaktadır. Yani iki sene, dışarıdan hiç bir şey gelmese dahi, fabrika, mevcut malzemeyle kendi kendini idare edebilir. Fakat, umumî müdür Kâzım Taşkend, Avrupa demiryolu açıldığı zaman gelmek üzere, birçok malzeme daha ısmarlamış olduğu gibi, yeni siparişler vermekten de geri durmamaktadır.

Fabrikanın büyük ambarında yepyeni bir kaç bisiklet de gördüğümüz zaman, umumî müdür gülererek merakımızı tatmin etti:

«— Posta ve muhabere işlerimizde bunlara da ihtiyaç vardır. Bir müddet sonra, piyasada bisiklet de bulamıyacağımızı düşünerek vaktinde bir kaç tane tedarik ettik.»

Ambarlardaki malzeme ve yedek parçalar, en modern usullerle depo edilmişti. Her malın yanında bir fiş asılıydı. Bir bakışta ondan ne kadar depo edilmiş, hangi tarihlerde ne miktar verilmiş ve elde daha ne kadar kalmış olduğu görülüyordu. Bazı çok lüzumlu maddelerin fişlerinde, bunlardan ambarlarda, mutlaka bulunması lâzım gelen miktar da işaret edilmişti. Bu intizam sayesinde koca ambarların mevcudunu kısa bir zamanda sayıp teftiş etmek kabildi.

Ambarlar, malzemenin bozulmasını, paslanmasını, küflenmesini, çürümesini önlemek için, pek esaslı ve mükemmel yapılmıştı. İçlerinde sigara içmek yasaktı. Her tarafta bol bol yangın söndürme cihazları sıralanmıştı.

Alpulu fabrikasının ambar ve depolarında gördüklerimiz arasında en hoşuma giden şey, malzeme ve yedek parça bolluğunu temin eden basiret ve uzağı görüş meziyeti oldu.

İdare etmek demek, ileriye görmek demektir. Halbuki bence idareler ve idareciler, bu harb, 1939 martından itibaren, artık trampet çalarak gelirken dahi onun geldiğini göremediler, anlamadılar, hattâ sezemediler. Bunlar, harbi boş ambarlarla karşıladılar; Fransa yıkılıncıya kadar geçen 9 - 10 aylık fırsattan da, Ege deniz yollarını kapıyan ve Meriç köprülerini yıkan Balkan fırtınasından önceki bir o kadar zamandan da istifade etmeyi bilmediler. Bir tarafta kırtasiyecilik göreneği ve geleniyle sayısız kâğıd doldurulurken, öte tarafta şeker fabrikaları idaresi, depolarını, ambarlarını doldurmak basiret ve ihtiyatkârlığını göstermişti. Şimdi tramvay depolarında bandaj ve yay yoktur, fakat şeker fabrikalarının ambarlarında her şey vardır. Alpulu fabrikasındaki müşahadelerimle yalnız, iyi konuşan Kâzım Taşkend'in iyi bir başarıcı olduğunu görmekle kalmadım, Alpulu fabrikasındaki müşahadelerimle aynı zamanda bir defa daha anıadım ki idare etmek demek kırtasiyecilik yapmak değil, ileriye ve iş görmek demektir. Bunu, şeker fabrikalarında olduğu gibi her yerde temin etmek için de, her işin başına hakikî ihtisas sahibi liyakatleri getirmek ve bir takım fuzuli kayıdlarla onların elini kolunu bağlamamak kâfidir.

